

VZGOJNI NAČRT OŠ DRAVLJE

UVOD

Zakonska podlaga

Vzgojni načrt je oblikovan na podlagi 60.d člena Zakona o osnovni šoli.

Pomen vzgojnega načrta

Vzgojni načrt je dokument, ki opredeljuje temeljna vzgojna načela in vrednote, za katere se zavzema naša šola. Vzgojni načrt opredeljuje tudi načine vzgojnega delovanja in ukrepanja na šoli ter načine sodelovanja šole s starši. Temelji na doseganju in uresničevanju ciljev in vrednot iz 2. člena Zakona o osnovni šoli ob upoštevanju interesov in potreb učencev ter posebnosti širšega okolja.

Pri oblikovanju vzgojnega načrta izhajamo iz vizije Osnovne šole Dravljje:

**»NA NAŠI ŠOLI SPOŠTUJEMO SEBE IN DRUGE, SPREJEMAMO DRUGAČNOST
TER SKUPAJ VARNO IN USTVARJALNO STOPAMO ZNANJU IN
ŽIVLJENJSKIM CILJEM NAPROTI.«**

Vzgojni načrt obsega:

- temeljne vrednote in vzgojna načela,
- vzajemno-sodelovalni odnos s starši,
- vzgojne dejavnosti
 - proaktivne oz. preventivne dejavnosti,
 - svetovanje ter usmerjanje učencev,
 - vzgojne postopke,
 - vzgojne ukrepe,
 - pohvale, priznanja, nagrade.

1. TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA

1.1. Vrednote, ki smo jih izpostavili učenci, starši in strokovni delavci:

SPOŠTOVANJE: Medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

ODGOVORNOST: Z razvijanjem sprejemanja odgovornosti za lastna dejanja se učimo dejavnega življenja v družbi, saj razumemo posledice dejanj in vpliv le-teh na svoje življenje in življenje drugih. Učenci, starši in strokovni delavci bomo to vrednoto uresničevali skozi šolski vsakdan s sprejemanjem in upoštevanjem skupno zastavljenih šolskih pravil in sprejetih dogovorov.

ZNANJE: Razvijanje učnih in delovnih navad pri učencih je tesno povezano z uporabnim znanjem in funkcionalno pismenostjo. Učence bomo z aktivnimi oblikami poučevanja pri pouku in pri drugih oblikah šolskega dela spodbujali k branju, učili jih bomo strategij učenja, poudarjali pomen domačega dela in šolskih obveznosti ter povezovali naučeno znanje z življenjem. Delovne navade bomo krepili tudi s prepoznavanjem in razvijanjem močnih področij naših učencev.

1.2. Vzgojna načela

Vzgoja temelji na naslednjih načelih:

- oblikovanje optimalnega učnega in psihosocialnega okolja,
- strpnost, sodelovanje, vključevanje vsakega posameznika,
- skupno reševanje težav, dogovarjanje,
- spodbujanje in razvijanje pozitivnih lastnosti posameznikov in odnosov,
- zaupanje in zagotavljanje varnosti.

2. VZAJEMNO-SODELOVALNI ODNOS S STARŠI

Strokovni delavci šole, učenci in starši razvijamo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Vzajemno sodelujemo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod.

Oblike sodelovanja s starši:

- roditeljski sestanki,
- govorilne ure pri razrednikih in ostalih učiteljih,
- individualni svetovalni pogovori,
- šola za starše,
- predavanja za starše,
- svet staršev,
- pisno informiranje o učnem uspehu, aktivnostih učencev,
- elektronska redovalnica,
- spletna stran šole,
- druge oblike: prireditve, predstave, projekti, spremstva.

Prvi vezni člen med domom in šolo je razrednik. Stiki z njim naj bodo pogosti.

Pri reševanju morebitnih težav upoštevamo načelo postopnosti:

učitelj-razrednik-svetovalna služba-ravnatelj-pristojne zunanje institucije.

S starši sodelujemo tako pri doseganju učno-vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojnih in osebnih težav njihovih otrok ali skupin, v katere je njihov otrok vključen.

Starši se vključujejo v reševanje problemov, ki jih imajo njihovi otroci ali kadar njihovi otroci kršijo pravila šole. Šola usmerja starše v starševske delavnice, šolo za starše in svetovalno pomoč izven šole.

V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev ali oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, poišče pomoč in sodeluje pri delu drugih institucij psihosocialne pomoči.

3. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

3.1. Proaktivne, preventivne dejavnosti

Vzgojne dejavnosti oblikujejo šolsko okolje tako, da se učenci počutijo varne, sprejete, da so pri šolskem delu motivirani, zavzeti, ustvarjalni, da prevzemajo odgovornost za svoje vedenje ter sprejemajo omejitve, ki jih postavlja življenje v skupnosti.

Pri načrtovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti izhajamo iz vrednot, vzgojnih načel in vizije šole tako, da oblikujemo okolje, v katerem učenci uspešno zadovoljujejo temeljne telesne, duševne, čustvene in socialne potrebe ter razvijajo svojo samostojnost in odgovornost.

Proaktivne dejavnosti obsegajo:

- Razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti, izvajanje dejavnosti, ki postavljajo v ospredje medsebojno povezanost in sodelovanje.
- Oblikovanje oddelčnih in šolskih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja – pravila šole in posameznih oddelkov.
- Aktivno vključevanje učencev v načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učenja in dela v skladu z njihovimi zmožnostmi.
- Poudarjanje in nagrajevanje zglednega vedenja učencev, pogovori o takem vedenju.
- Navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in sprejemanja odgovornosti, vzpodbujanje zavedanja svobode in omejitev v izbiranju vedenja.
- Namenjanje posebne pozornosti določenim temam (medvrstniško nasilje, komunikacija, odnosi med vrstniki, medvrstniška pomoč, razvijanje socialnih veščin, ustrezno in sprejemljivo reševanje konfliktov, odnosi med spoloma, strpnost, sprejemanje drugačnosti, zdravo življenje ...) v okviru ur oddelčne skupnosti, dnevov dejavnosti, šolskih projektov ipd.
- Izvajanje preventivne dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva, pretirane uporabe sodobnih tehnologij in drugih odklonskih pojavov ter dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost ter skrb za medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje.
- Odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, njihovo načrtno reševanje.
- Povečanje nadzora na določenih krajih v določenih terminih.

3.2. Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje pomaga učencem pri reševanju problemov v zvezi z njihovim razvojem, šolskim delom, pri odnosih z vrstniki in odraslimi, razvijanju samopresoje in prevzemanju odgovornosti, upoštevanju pravil in družbenih norm.

Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojeti o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatično vživljati v druge,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih je prisoten stres, strah, čustvena napetost, apatičnost,
- sprejemati neuspehe kot del življenja in se iz njih učiti,
- graditi pozitivno samopodobo.

Usmerjanje in svetovanje se izvaja v okviru ur oddelčne skupnosti sproti, takoj ko se problem pojavi, ob kršitvah pravil in dogovorov in drugih priložnostih. Izvajajo ga strokovni delavci, posebno vlogo imajo svetovalni delavci.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, staršem predlaga obravnavo v zunanjih ustanovah psihološke in socialne pomoči.

4. VZGOJNI POSTOPKI IN UKREPI

4.1. Vzgojni postopki

RESTITUCIJA (povračilo škode)

Restitucija je vzgojni postopek, s katerim omogočamo posamezniku, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Posameznik se v postopku sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in s pomočjo strokovnega delavca poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. Poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo, zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil, spodbuja pozitivno vedenje, poudarja vrednote.

Cilj restitucije je, da učenci kritično razmišljajo o svojem vedenju in da sami popravijo posledice slabo premišljenih dejanj.

MEDIACIJA

Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki so v sporu, ob pomoči nevtralne osebe pogovorijo ter ugotovijo, kje so točke njihovega spora, si izmenjajo stališča, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove ter skušajo najti rešitev, ki bo ustrezala vsem sprotim stranem. Osebe, vključene v mediacijo, same prevzamejo odgovornost za razrešitev nastalega konflikta. Proces mediacije vodi in usmerja mediator, ki je zaupna in popolnoma nevtralna oseba (strokovni delavec šole).

4.2. Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi se uporabljajo, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti.

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

V skladu s svojo strokovno avtonomijo in z načelom največje koristi za otroka strokovni delavci določijo formalni ali alternativni vzgojni ukrep.

Vzgojne ukrepe ob kršitvah določajo Pravila šolskega reda OŠ Dravlje, ki so priloga Vzgojnega načrta.

4.3. Vzgojni opomini

Izrekanje vzgojnih opominov ureja 60.f člen Zakona o osnovni šoli in Pravila šolskega reda.

Učencu se izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Učencu se v posameznem šolskem letu lahko izrečejo trije vzgojni opomini.

V skladu s 54. členom Zakona o osnovni šoli se lahko učenca po izrečenem tretjem vzgojnem opominu prešola na drugo šolo brez soglasja staršev.

5. POHVALE, PRIZNANJA IN NAGRADE

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade. Pohvale, priznanja in nagrade učencem ali skupinam učencev predlagajo:

- oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- oddelčni učiteljski zbor,
- ravnatelj.

5.1 Pohvale

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Ustno pohvaljen je lahko posameznik ali skupina učencev, kadar se izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni dejavnosti. Pohvalo se izreče med ali ob koncu šolskega leta na srečanju oddelčne skupnosti, učne ali interesne skupine ter na skupnih razrednih urah.

Pisna pohvala se lahko podeli za celoletno prizadevanje in/ali večkratno udejstvovanje pri posamezni dejavnosti:

- za vzorno vedenje,
- za bistveno izboljšanje učnega uspeha,

- za pomoč vrstnikom na različnih področjih,
- za pomoč pri izvedbi prireditev, pri projektih in drugih dejavnostih, pomembnih za delovanje šole,
- za aktivno sodelovanje pri zbiralnih in humanitarnih akcijah,
- za prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih v šoli in izven šole,
- za druge dejavnosti, pri katerih so se učenci izkazali.

Pisne pohvale se podelijo ob zaključku šolskega leta.

5.2. Priznanja

Podeljuje se jih ob koncu šolskega leta ter ob zaključku šolanja.

Lahko se jih podeli:

- za večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu,
- za udeležbo na tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana za območje celotne države,
- za večletno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- za večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu,
- za druge dejavnosti, pri katerih so se učenci izkazali.

5.3 Nagrade

Nagrade so v knjižni obliki, v praktični obliki (npr. medalje, pokali, medvedki ...) ali kot nagradna ekskurzija.

Podeljuje se jih:

- za večletno prizadevnost in uspešnost na določenem področju,
- za izjemne dosežke na nivoju države ali širše,
- najuspešnejšemu športniku/ci ob zaključku šolanja,
- za doseženo zlato bralno značko,
- najuspešnejšim učencem ob zaključku šolanja,
- za izjemen prispevek v dobro skupnosti.

Vzgoja ni priprava na življenje; vzgoja je življenje.

John Dewey

Vzgojni načrt je bil obravnavan na pedagoški konferenci dne 31. 3. 2022, na seji Sveta staršev dne 19. 5. 2022 ter obravnavan in sprejet na seji Sveta šole dne: 10. 6. 2022. Uporablja se od 1.9.2022 dalje.

Predsednik Sveta šole:

Aleš Bobek

Ravnateljica:

dr. Lucija Željko